

**BRUSSELS
HOOFDSTEDELIJK PARLEMENT**

GEWONE ZITTING 2008-2009

17 MAART 2009

ONTWERP VAN ORDONNANTIE

**houdende instemming met een wijziging aan
het Verdrag betreffende toegang
tot informatie, inspraak bij besluitvorming
en toegang tot de rechter inzake
milieuaangelegenheden, gedaan te Almaty,
Kazachstan, op 27 mei 2005**

VERSLAG

uitgebracht namens de Commissie
voor Leefmilieu,
Natuurbehoud, Waterbeleid en
Energie

door de heer Ahmed EL KTIBI (F)

Aan de werkzaamheden van de commissie hebben deelgenomen :

Vaste leden : mevr. Magda De Galan, de heer Ahmed El Ktibi, mevr. Olivia P'Tito, mevr. Anne Swaelens, mevr. Françoise Bertieaux, mevr. Caroline Persoons, mevr. Jacqueline Rousseaux, de heren Stéphane de Lobkowicz, André du Bus de Warnaffe, Yaron Pesztat, mevr. Valérie Seyns.

Plaatsvervangend lid : de heer Fouad Ahidar.

Andere leden : de heren Mohammadi Chahid, Emin Özkara, Joël Riguelle.

Zie :

Stuk van het Parlement :

A-556/1 – 2008/2009 : Ontwerp van ordonnantie.

**PARLEMENT DE LA REGION
DE BRUXELLES-CAPITALE**

SESSION ORDINAIRE 2008-2009

17 MARS 2009

PROJET D'ORDONNANCE

**portant assentiment à un amendement
à la Convention sur l'accès à l'information,
la participation du public au processus
décisionnel et l'accès à la justice
en matière d'environnement, fait à Almaty,
Kazakhstan, le 27 mai 2005**

RAPPORT

fait au nom de la Commission
de l'Environnement,
de la Conservation de la nature,
de la Politique de l'eau et de l'Énergie

par M. Ahmed EL KTIBI (F)

Ont participé aux travaux de la commission :

Membres effectifs : Mme Magda De Galan, M. Ahmed El Ktibi, Mmes Olivia P'Tito, Anne Swaelens, Françoise Bertieaux, Caroline Persoons, Jacqueline Rousseaux, MM. Stéphane de Lobkowicz, André du Bus de Warnaffe, Yaron Pesztat, Mme Valérie Seyns.

Membre suppléant : M. Fouad Ahidar.

Autres membres : MM. Mohammadi Chahid, Emin Özkara, Joël Riguelle.

Voir :

Document du Parlement :

A-556/1 – 2008/2009 : Projet d'ordonnance.

I. Inleidende uiteenzetting van minister Evelyne Huytebroeck

Het Verdrag betreffende toegang tot informatie, inspraak bij besluitvorming en toegang tot de rechter inzake milieuaangelegenheden, veelal « Verdrag van Aarhus » genoemd, is op 21 april 2003 door België bekrachtigd.

Het Verdrag van Aarhus regelt de toegang tot informatie, inspraak bij besluitvorming en toegang tot de rechter inzake milieuaangelegenheden. Het huidige artikel 6, § 11 van het Verdrag laat de Partijen vrij beslissen over de toepassing van de bepalingen betreffende de inspraak van het publiek wanneer het gaat om het al dan niet toestaan van de doelbewuste introductie van genetisch gemodificeerde organismen in het milieu.

De tweede bijeenkomst van de Partijen heeft op 27 mei 2005 in Almaty, Kazachstan, een wijziging aan het Verdrag van Aarhus aangenomen. Die wijziging voert voor de Partijen de verplichting in om een inspraak van het publiek in te stellen voor de toelatingsprocedures voor genetisch gemodificeerde organismen, « GGO-wijziging » genoemd.

Wat is er in die zogenaamde « GGO-wijziging » voorzien? De wijziging houdt in dat artikel 6, § 11 van het Verdrag van Aarhus niet van toepassing is op genetisch gemodificeerde organismen en vervangt de bepalingen betreffende genetisch gemodificeerde organismen door een nieuw artikel *6bis*. In dat nieuwe artikel wordt voor de Partijen de verplichting ingevoerd om in een vroeg stadium voor doeltreffende informatieverstrekking en inspraak te zorgen, vooraleer zij besluiten nemen over het al dan niet toestaan van de doelbewuste introductie van genetisch gemodificeerde organismen in het milieu en het op de markt brengen ervan.

De modaliteiten volgens dewelke de toegang tot informatie en de inspraak georganiseerd worden, zijn het voorwerp van een nieuwe bijlage bij het Verdrag, met als opschrift Bijlage *Ibis*. De regels die erin vervat zijn hebben betrekking op :

- het nemen van maatregelen voor een doeltreffende informatieverstrekking en inspraak, met inbegrip van een redelijke termijn opdat het publiek de nodige tijd zou hebben om zijn mening te geven;
- de mogelijkheid voor een Partij om te voorzien in uitzonderingen op de inspraakprocedure, zowel in het kader van de doelbewuste introductie als voor het op de markt brengen. Deze uitzonderingen zijn toegestaan als het gaat over een introductie of het op de markt brengen van een zelfde type dat al was toegelaten. Om deze uitzondering op een introductie te mogen toepassen moet bovendien worden aangetoond dat er al voldoende ervaring is opgedaan met het betreffende genetisch gemodi-

I. Exposé introductif de la ministre Evelyne Huytebroeck

La Convention sur l'accès à l'information, la participation du public au processus décisionnel et l'accès à la justice en matière d'environnement, appelée plus communément « Convention d'Aarhus », a été ratifiée par la Belgique le 21 avril 2003.

La Convention d'Aarhus prévoit l'accès à l'information, la participation du public au processus décisionnel et l'accès à la justice en matière d'environnement. Mais l'actuel article 6, § 11, de cette Convention laisse la liberté aux Etats d'appliquer ou non les dispositions relatives à la participation du public lorsqu'il s'agit de décider s'il y a lieu d'autoriser la dissémination volontaire d'organismes génétiquement modifiés dans l'environnement.

La deuxième réunion des Parties a adopté le 27 mai 2005 à Almaty (Kazakhstan) un amendement à la Convention d'Aarhus qui institue l'obligation pour les Parties de mettre en place une participation du public lors de la procédure d'autorisation des organismes génétiquement modifiés, appelé « Amendement OGM ».

Que prévoit cet Amendement OGM ? Il rend inapplicable aux OGM l'article 6, § 11, de la Convention d'Aarhus, et remplace les dispositions relatives aux OGM par un nouvel article *6bis* qui instaure l'obligation pour les Parties d'assurer une information et une participation du public précoces et effectives avant de prendre des décisions autorisant ou non la dissémination volontaire dans l'environnement et la mise sur le marché d'OGM.

Les modalités d'organisation de l'accès à l'information et de la consultation du public sont organisées dans une nouvelle annexe à la convention, intitulée Annexe *Ibis*. Les conditions qui y sont prescrites concernent :

- l'instauration d'une information et d'une participation du public effectives, en ce compris la mise en place d'un délai raisonnable pour le public afin de lui garantir le temps voulu pour s'exprimer;
- la possibilité de prévoir des exceptions à la procédure de participation du public, à la fois dans le cadre de la dissémination volontaire ainsi que pour la mise sur le marché. Ces exceptions concernent le cas où une dissémination ou une mise sur le marché du même type a déjà été autorisée. Pour que cette exception s'applique à la dissémination, il convient en outre de démontrer une expérience suffisante sur l'OGM en question et dans des écosystèmes comparables. Par ailleurs, une déroga-

- ficeerde organismen in vergelijkbare ecosystemen. Een afwijking is overigens ook mogelijk voor de toelating tot het op de markt brengen van genetisch gemodificeerde organismen bestemd voor onderzoek of voor cultuurcollecties;
- het waarborgen van een informatiesysteem naar het publiek toe, met diverse inlichtingen zoals een samenvatting van de kennisgeving en het beoordelingsrapport;
 - de niet-vertrouwelijkheid van volgende inlichtingen : de algemene beschrijving van de betreffende genetisch gemodificeerde organismen, de naam en het adres van de aanvrager van de toelating tot doelbewuste introductie, het voorgenomen gebruik en in voorkomend geval de introductielocatie; de methoden en plannen voor bewaking van de betreffende genetisch gemodificeerde organismen, en de interventieplannen bij noodgeval; de milieurisicobeoordeling;
 - het opzetten van een transparant besluitvormingsmechanisme, door aan het publiek onder meer volgende inlichtingen te verstrekken : de aard van de eventuele besluiten, de met de besluitvorming belaste overheid, de inspraakregelingen, de overheid waartoe men zich kan wenden om relevante informatie te verkrijgen, de overheid waarbij opmerkingen kunnen worden ingediend en de termijn die daarvoor is voorzien;
 - het op nationaal niveau organiseren van het inspraakprincipe, met andere woorden de maatregelen die het publiek toelaten om opmerkingen, informatie, analyses of meningen naar voren te brengen omtrent het besluitvoorstel over de doelbewuste introductie of het op de markt brengen van genetisch gemodificeerde organismen;
 - het invoeren van het principe volgens hetwelk elke Partij zich inspant om naar behoren rekening te houden met de opmerkingen van het publiek, voor de eindbeslissing wordt genomen;
 - het invoeren van het principe van de bekendmaking van de besluiten, samen met de motivering die het besluit omkleedt.

Er dient nog meegedeeld te worden dat alle verplichtingen die in de GGO-wijziging voorzien zijn, al van kracht zijn in België. Immers, de Europese Commissie heeft de genoemde wijziging al geratificeerd (Besluit 2006/957/EG). Deze nieuwe bepalingen maken derhalve deel uit van de Europese rechtsorde en zijn al feitelijk van toepassing in België. De bekrachtiging van deze tekst door België heeft derhalve geen enkele weerslag op de al van kracht zijnde wetgeving, maar ze stelt België in staat om te zetelen als Partij bij het Verdrag van Aarhus, met inbegrip van de « GGO-wijziging », in de internationale instellingen.

tion est également possible pour la mise sur le marché d'OGM destinés à la recherche ou à des collections de culture;

- la mise en place d'un système d'information vers le public comportant diverses informations, telles qu'un résumé de la notification, le rapport d'évaluation;
- l'instauration de la non-confidentialité pour les informations suivantes : la description générale de l'OGM concerné, le nom et l'adresse du demandeur de l'autorisation de la dissémination volontaire, les utilisations prévues et, le cas échéant, le lieu de la dissémination; les méthodes et plans de suivi de l'OGM concerné et les méthodes et plans d'intervention urgente; l'évaluation des risques pour l'environnement;
- l'instauration d'un mécanisme décisionnel transparent en diffusant notamment auprès du public les informations suivantes : la nature des décisions qui pourraient être adoptées, l'autorité publique chargée de prendre la décision, les arrangements pris en matière de participation du public, l'autorité publique à laquelle il est possible de s'adresser pour obtenir des renseignements pertinents, l'autorité publique à laquelle des observations peuvent être adressées et le délai prévu pour la communication d'observations;
- l'instauration, au niveau national, du principe de la participation pour le public, c'est-à-dire la possibilité de remettre des observations, informations, analyses ou opinions au regard de la proposition de décision relative à la dissémination volontaire ou la mise sur le marché d'OGM;
- l'instauration du principe selon lequel chaque Partie s'efforce à ce que les commentaires du public soient dûment pris en considération avant la décision finale;
- l'instauration du principe de la publicité des décisions ainsi que de la motivation afférente à la décision.

Il convient également de préciser que toutes les obligations prévues par l'Amendement OGM sont déjà en vigueur en Belgique. En effet, cet Amendement a été ratifié par la Communauté européenne (Décision 2006/957/CE). Ces nouvelles dispositions font dès lors partie de l'ordre juridique européen et s'appliquent dans les faits en Belgique depuis plusieurs années. La ratification de ce texte par la Belgique n'aura dès lors aucune répercussion sur la législation déjà en vigueur, mais permettra à la Belgique de siéger en tant que Partie à la Convention d'Aarhus, en ce compris à son « Amendement OGM », dans les instances internationales.

In de ontwerpordonnantie, wordt er dus voorgesteld om de GGO-wijziging voor het Brussels Hoofdstedelijk Gewest goed te keuren. Ook op federaal niveau en in de overige twee Gewesten staat de bekrachtigingsprocedure weldra op de agenda.

II. Algemene bespreking

De heer André du Bus de Warnaffe stelt vast dat het om het derde ontwerp van ordonnantie gaat dat de commissie bespreekt en dat als voorwerp heeft de inspraak van de bevolking in het besluitvormingsproces inzake leefmilieu. Er zijn twee andere teksten in de commissie in juni 2008 goedgekeurd :

- ontwerp van ordonnantie « tot wijziging van de Brusselse wetgeving betreffende leefmilieu inzake participatie van het publiek aan beslissingsprocedures die betrekking hebben op het leefmilieu of die een impact hebben op het leefmilieu » (Stuk A-475 – 2007/2008);
- ontwerp van ordonnantie « houdende instemming met het Protocol van het Verdrag van 1998 betreffende toegang tot informatie, inspraak van het publiek bij de besluitvorming en toegang tot de rechtspraak inzake milieuaangelegenheden, betreffende de registers inzake de uitstoot en overbrenging van verontreinigende stoffen, ondertekend te Kiev op 21 mei 2003 » (Stuk A-474 – 2007/2008).

Na een eerste kaderordonnantie en een ordonnantie betreffende het register van de uitstoot en overbrenging van verontreinigende stoffen, heeft het nieuwe ontwerp van ordonnantie dat vandaag besproken wordt eerder betrekking op de informatie betreffende de genetisch gewijzigde organismen (« Amendement GGO's »). Worden nog andere teksten betreffende de Conventie van Aarhus later ter stemming aan de commissie voorgelegd ?

Mevrouw Magda De Galan wijst erop dat het om een proces gaat dat al talrijke jaren geleden in gang gezet is. Toen België in 1993 voorzitter was van de Europese Unie, stond men aan het begin van de overeenkomst van Aarhus. De tekst die vandaag voorgelegd wordt, maakt reeds deel uit van de Europese rechtsorde. Het proces evolueert natuurlijk, zoals trouwens het geval is voor een andere overeenkomst ondertekend in Denemarken, te weten het Handvest van Aalborg.

Minister Evelyne Huytebroeck bevestigt de evaluerende aard van dat soort overeenkomst. In verband met de eventuele indiening van nieuwe teksten in dat verband, is het niet mogelijk om te voorzien wat op internationaal vlak zal beslist worden. De Conventie van Aarhus is reeds van toepassing; dit amendement, dat geen gevolgen zal hebben in België omdat de Belgische wetgeving al in overeenstemming is met deze tekst, strekt er vooral toe om België de mogelijkheid te bieden als partij bij dit GGO-amendement zitting te hebben in de internationale instellingen.

Le projet d'ordonnance porte donc assentiment à l'Amendement OGM par la Région de Bruxelles-Capitale. Le processus de ratification est également en cours au niveau fédéral et dans les deux autres Régions.

II. Discussion générale

M. André du Bus de Warnaffe constate qu'il s'agit du troisième projet d'ordonnance examiné par la commission qui a pour objet la participation du public au processus décisionnel en matière d'environnement. Deux autres textes ont été approuvés en commission en juin 2008 :

- le projet d'ordonnance « modifiant la législation bruxelloise relative à l'environnement en ce qui concerne la participation du public aux procédures décisionnelles en matière d'environnement ou ayant une incidence sur l'environnement » (Doc. A-475 – 2007/2008);
- le projet d'ordonnance « portant assentiment au Protocole à la Convention de 1998 sur l'accès à l'information, la participation du public au processus décisionnel et l'accès à la justice en matière d'environnement, portant sur les registres des rejets et transferts de polluants, fait à Kiev, le 21 mai 2003 » (Doc. A-474 – 2007/2008).

Après une première ordonnance « cadre » et une ordonnance relative au registre des rejets et transferts de polluants, le nouveau projet d'ordonnance examiné aujourd'hui vise plus spécifiquement l'information relative aux organismes génétiquement modifiés (« Amendement OGM »). D'autres textes relatifs à la Convention d'Aarhus seront-ils encore soumis ultérieurement au vote de la commission ?

Mme Magda De Galan fait observer qu'il s'agit d'un processus initié depuis de nombreuses années déjà. En 1993, lorsque la Belgique a présidé l'Union européenne, on en était aux prémices de la Convention d'Aarhus. Le texte soumis aujourd'hui fait déjà partie de l'ordre juridique européen. Le processus est nécessairement évolutif, comme c'est d'ailleurs le cas pour une autre convention signée au Danemark, la Charte d'Aalborg.

La ministre Evelyne Huytebroeck confirme le caractère évolutif de ce type de convention. Concernant le dépôt éventuel de nouveaux textes sur le sujet, il n'est pas possible de prévoir ce qui sera décidé au niveau international. La Convention d'Aarhus est déjà d'application; le présent Amendement, qui n'aura aucun impact en Belgique puisque la législation belge est déjà conforme à ce texte, vise surtout à permettre à la Belgique de siéger en tant que Partie à cet « Amendement OGM » dans les instances internationales.

De voorzitter onderstreept dat de strekking van het Amendement GGO beperkt zal blijven in het Brussels Gewest, met inbegrip van het gebruik van GGO's voor experimenten, maar het gaat natuurlijk om een principekwestie.

III. Artikelsgewijze bespreking en stemmingen

Artikel 1

Dit artikel lokt geen commentaar uit.

Stemming

Artikel 1 wordt aangenomen met 8 stemmen, bij 1 onthouding.

Artikel 2

Dit artikel lokt geen commentaar uit.

Stemming

Artikel 2 wordt aangenomen met 8 stemmen, bij 1 onthouding.

IV. Stemming over het geheel

Het ontwerp van ordonnantie wordt in zijn geheel aangenomen met 8 stemmen, bij 1 onthouding.

– Vertrouwen wordt geschonken aan de rapporteur voor het opstellen van het verslag.

De Rapporteur,

Ahmed EL KTIBI

De Voorzitter,

Olivia P'TITO

La présidente souligne que la portée de l'Amendement OGM restera limitée en Région de Bruxelles-Capitale, y compris pour l'usage des OGM à titre expérimental, mais il s'agit bien sûr d'une question de principe.

III. Discussion des articles et votes

Article 1er

Cet article ne suscite aucun commentaire.

Vote

L'article 1er est adopté par 8 voix et 1 abstention.

Article 2

Cet article ne suscite aucun commentaire.

Vote

L'article 2 est adopté par 8 voix et 1 abstention.

IV. Vote sur l'ensemble

Le projet d'ordonnance dans son ensemble est adopté par 8 voix et 1 abstention.

– Confiance est faite au rapporteur pour la rédaction du rapport.

Le Rapporteur,

Ahmed EL KTIBI

La Présidente,

Olivia P'TITO

